

**YHDISTELMÄHALLINTO JA
"SOMEHALLINTO" – MITEN TOIMII
AKTIVISMEIHIN JA
VERTAISVERKOSTOIHIN
MUKAUTUNUT HALLINTO?**

Yhdistelmähallinnoinnissa kansalaisten ja hallinnon toiminta täydentävät toisiaan

Kansalaistoiminta on digitalisaation myötä moninaistunut ja siirtynyt tapahtuvaksi yhä enemmän perinteisten järjestöjen ulkopuolella, neljännellä sektorilla, sosiaalista mediaa hyödyntävissä vertaisverkostoissa.

Yhdistelmähallintoa voi verrata hybridautoon. Kuten hybridautossa bensa ja sähköä, yhdistelmähallinnossa tarvitaan sekä hallinnon että kansalaisten toimintaa. Kun toinen ei toimi, toinen täydentää. Pitkällä matkalla tarvitaan kummankin uusiutumista.

Kansalaistoiminnan hallinnointia on tällöin hyödyllistä lähestyä kahden erilaisen toimijan yhdistelmänä eli hybridinä, jossa moninaiset kansalaistoiminnan ja hallinnon toiminnan muodot täydentävät toisiaan.

Yhdistelmähallinnoinnin taustalla tutkimus hybridisaatiosta

- Aiemmin tarkasteltu hybridiorganisaatioita ja -hallintoa
 - Hybridioorganisaatio (Billis 2010): eri yhteiskuntasektorien aineksia, arvoja ja toimintatapoja sekoittava organisaatio
 - Hybridihallinto (Heinonen & Ruotsalainen 2017): systemaattinen ja kokonaisvaltainen vertaisverkostojen muodostaman toimintaympäristön ennakoiva ymmärtäminen
- Yhdistelmähallinnoinnissa (eli hybridihallinnoinnissa):
 - 1) Huomio järjestelmästä, päätösvallasta ja sopimuksista **vuorovaikutusprosesseihin** sekä
 - 2) arvoiltaan ja toimintalogiikoiltaan erilaisten ja yhteismitattomien **toimijoiden, toimintatapojen ja -prosessien yhdistymiseen**

Yhdistelmähallinto räätälöi toimiaan aktivismeittain

Yhdistelmähallinnoinnissa hallinto herkistää toimiaan kansalaistoiminnan moninaisuudelle ja valitsee kulloinkin sopivia toimintatapoja.

Hallinnon ja neljännen sektorin suhde on epäsymmetrinen ja epätahtinen

Neljäs sektori ei tyypillisesti

- 1) hae päätösvaltaa vaan soveltaa "asukkuuteen" perustuvaa omaa toimintavaltaa
- 2) pyri sopimuskumppaniksi tai edes muodosta oikeushenkilöä
- 3) toimi hallinnon aikakäsityksen mukaan vaan heti

Yhteissuunnittelua, yhteiskehittämistä ja yhteishallintaa ajateltu usein toimintana, jossa hallinto jakaa suunnittelu- ja päätösvaltaansa yhteisöjen kanssa, mm. tekemällä 4P-kumppanuussopimuksia. Näin ajateltu toiminta ei kuitenkaan tavoita hyvin neljännen sektorin aktivismien erityisluonnetta.

Yhdistelmähallinnointi kehittyy tapauskohtaisesti kokeillen ja oppien

Yhdistelmähallinnoinnissa hallinto **tunnustaa neljännen sektorin omaksi toimijaryhmäksi**, jonka toimintatapoihin se yhdistää omaa toimintansa yhteistyössä tapauskohtaisesti kokeillen ja oppien. Hallinnon toimijat

- **Tunnistavat ja tukevat** neljännen sektorin toimintamalleja
- **Kehittävät, levittävät, skaalaavat** ja soveltavat niitä muualla
- **Koordinoivat** niitä keskenään ja **integroivat** kaupunginhallintoon
- Toimivat joustavasti **kokeilujen ja jatkuvan oppimisen** kautta kehitettävän toimintatapojen repertuaarin pohjalta.

Tukipuu toimintatapojen repertuaarin luomiseen: yhdistelmähallinnoinnin portaat

- Yhdistelmähallinnoinnin portaat kuvaavat **aktivismien ja hallinnon yhteistoiminnan muotojen kirjoa** yhteistoiminnan tiiviyden suhteen
- Alimmalla portaalla aktivismi ja hallinto toimivat täysin toisistaan erillään, ylimmällä niiden toiminta integroituu, esim. osallistava budjetointi ja joukkorahoitus, yhdistetyt palvelut
- Yhdistelmähallinnon toimintarepertuaarissa **käytössä portaiden kaikki kahdeksan tasoa**, jopa ylin eli integroitumisen taso
- Portaiden avulla voi keskustella, mikä on tavoiteltava taso missäkin tapauksessa. Joissain tapauksissa on hyödyllistä tähdätä portailla ylemmäs, muttei suinkaan aina!

Aktivismien ja hallinnon suhde

Förhållandet mellan aktivism och förvaltning

Aktivismien kestävä hyödyntäminen vakiintunut ja kehittyvä osa hallinnon toimintaa, käytössä portaiden ylimmätkin tasot
Ett hållbart tillgodogörande av aktivism är en etablerad och utvecklingskapabel del av förvaltningens verksamhet, och de högsta samarbetsnivåerna tillämpas

Aktivismien ja hallinnon suhteen kehittäminen pitkäjänteisesti

Utveckla förhållandet mellan aktivism och förvaltning på lång sikt

Yleistynyt tunnistaminen ja hyödyntäminen

Det har blivit vanligt att identifiera och tillgodogöra aktivism

Aktivismin tunnistaminen tavoitteissa, voimavarojen hyvän hyödyntämisen aktiivinen tavoittelu

Identifiering av aktivismen i måluppställning, aktiv strävan efter gott tillgodogörande av resurser

Aktivismin ja voimavarojen tunnistaminen ja hyödyntäminen satunnaisesti

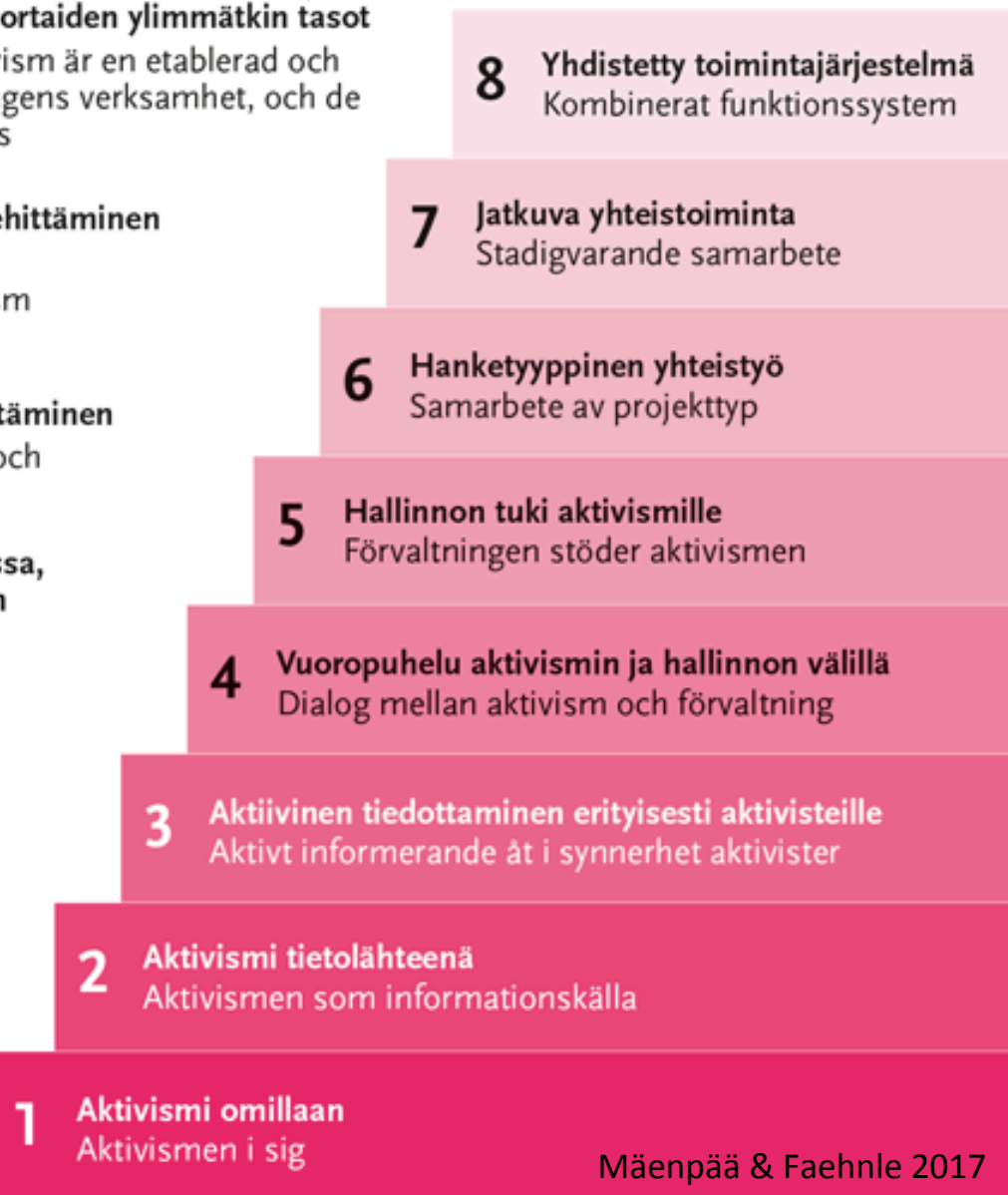
Slumpmässig identifiering och tillgodogörande av aktivism och resurser

Aktivismit huomiotta

Ingen uppmärksamhet åt aktivismen

Yhteistoiminnan tasot

Samarbetsnivåer

Kaupunkisuunnittelu – Stadsplaneringen

- 1** **Vaihtoehtosuunnitelmiin ei varauduta**
Ingen beredskap för alternativa planer
- 2** **Suunnitteluaktivistien someryhmien seuranta**
Följning av planeringsaktivisternas socialmediagrupper
- 3** **Tiedottaminen suunnittelun lähtöaineistoista**
Informering om utgångsmaterialen för planeringen
- 4** **Tiedottaminen suunnittelun lähtöaineistoista**
Tjänsteinnehavarna diskuterar inom aktivisternas socialmediagrupper
- 5** **Viranhaltijat keskustelevat aktivistien someryhmissä**
Stödservice för alternativ stadsplanering
- 6** **Suunnitteluaineistojen yhteistuotanto**
Samproduktion av planeringsmaterial
- 7** **Vaihtoehtosuunnitelmat lautakuntaan**
De alternativa planerna ges till nämnden
- 8** **Avoimet yhteissuunnitteluhankkeet**
Öppna samplaneringsprojekt

Vertaislainaus – Boklån medborgare emellan

- 1 Kirjasto ei tunne vertaislainauspalveluja**
Biblioteket känner inte till någon låneservice medborgare emellan
- 2 Kirjasto osaa vinkata vertaislainauspalveluista**
Biblioteket kan ge tips om låneservicen medborgare emellan
- 3 Kirjasto tiedottaa vertaislainauspalveluille yhteistyömahdollisuuksista**
Biblioteket informerar låneservicen medborgare emellan om samarbetsmöjligheter
- 4 Kirjastojen ja vertaislainauspalvelujen yhteistyön suunnittelutyöpaja**
Planeringsworkshops för samarbetet mellan biblioteken och låneservicen medborgare emellan
- 5 Tiedonhankinta eri lainauspalvelujen käytöstä palvelujen koordinoimiseksi**
Insamling av kunskap om lånetjänsterna för att kunna koordinera dem
- 6 Kirjasto jakamisen tukikohtana -kehittämishanke**
Projekt: biblioteket som stödjepunkt för förmedlandet
- 7 Eri lainauspalvelujen koordinoitu suunnittelu**
Koordinerad planering av de olika lånetjänsterna
- 8 Vertaislainauspalvelut osa kirjastojen palveluja**
Lånen medborgare emellan är en del av bibliotekens service

REKO-renkaat – REKO-ringarna

- 1** REKot hallinnon tietämättä esim. koulujen parkkipaikoilla
Ringar utan att förvaltningen vet om det t.ex. på skolors parkeringsplatser
- 2** REKot uuden ajan torikaupakonseptina lähiruokastrategian kannalta
Ringarna som ett nytt torgkoncept ur närmatstrategins synvinkel
- 3** Luvitus ja tiedotus tilapolitiikasta
Beviljande av lov samt informering om utrymmespolicy
- 4** Vuosittainen REKO-tapahtuma ylläpitäjille
Årligt Reko-jippo för de aktiva
- 5** REKot tilastoinnin kohteena
Ringarna som statistikföringsobjekt
- 6** Yhteishanke REKOn logistiikan koordinoimiseksi
Samprojekt för att koordinera Rekos logistik
- 7** REKO-yhteistyö hallinnon osallisuusverkostossa
Reko-gemenskapen är med i förvaltningens delaktighetsnätverk
- 8** REKot osana hallinnon ruokapalveluja
Ringarna är en del av förvaltningens matservice

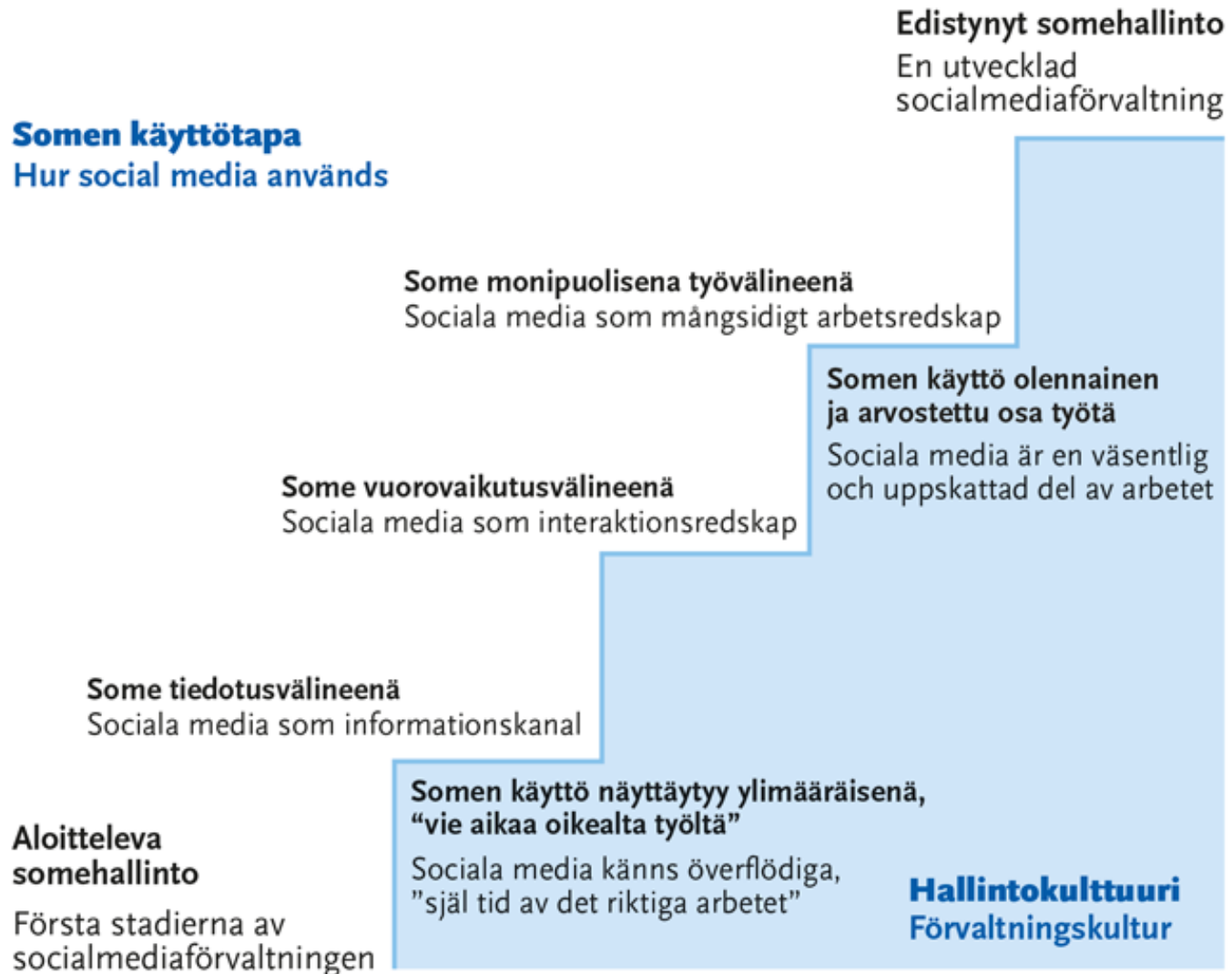
Edistyneellä yhdistelmähallinnolla on edistynyt ”somehallinto”

- Kansalaiset ovat siirtyneet toimimaan sosiaalisessa mediassa, hallinnon kannattaa tulla perässä!
- ”Somehallinto” viittaa siihen, **miten hallinto toimii sosiaalisessa mediassa ja sen avulla ja hyödyntää somen tuomia mahdollisuuksia**
- Yhdistelmähallinnointiin toimintatapojen repertuaari syntyy parhaiten, kun somehallinnon kehittämiseen panostetaan aktiivisesti
- Kaikkien viranhaltijoiden ei koskaan tarvitse olla “supersomettajia”, eikä huipulle tarvitse harpata kerralla, vaan tärkeintä on käynnistää **oppimisprosessi**

Somen hyödyntämisen tavoitteiden asettelussa voidaan käyttää apuna somehallinnon portaita. Parhaimmillaan some voi muodostua monikäyttöiseksi työkaluksi, jonka avulla kootaan nopean toiminnan kansalaisjoukkoja kriisitilanteissa ja tuoteaan data-analytiikalla tietoa suunnittelutyöhön.

Somen käyttötapa
Hur social media används

Tervetuloa mukaan!

Kysy, kommentoi ja keskustele yhdistelmähallinnoinnista ja somessa toimimisesta seuraavissa Facebook-ryhmissä ja Twitterissä!

SoMe & Kaupunkisuunnittelu

facebook.com/groups/743040399184838/

Kaupunkiaktivismi

facebook.com/groups/kaupunkiaktivismi

#kaupunkiaktivismi

Jakamistalouden T&K -verkosto

facebook.com/groups/702355969966617/

#jatke

Miten voit aloittaa yhdistelmähallinnoinnin?

Kansalaistoimija:

- Anna hyvää palautetta ja näkyvyyttä viranhaltijoille ja luottamushenkilöille, jotka toimivat kansalaistoimintaa arvostavasti. Kannusta muita ottamaan heistä mallia.
- Pohtikaa yhdistelmähallinnoinnin portaiden avulla, millaista toimintaa hallinnolta haluaisitte ja mihin sen aikaan saamisessa kannattaa keskittyä.

Viranhaltija, luottamushenkilö:

- Jalkaudu kaupunginosaliikkeen tai yhdistyksen tilaisuuteen keskustelemaan mahdollisista yhteishankkeista.
- Kun kansalaisten hyvä aloite jää ilman hakemaansa avustusta, auta hakijoita löytämään muita mahdollisuuksia aloitteen toteuttamiseen.

Tutkija:

- Luo toimintamahdollisuuksia tutkimuksessa kehittämällä palkitsevia osallistumismahdollisuuksia tarjoavaa kansalaistiedettä, pohtimalla yhteistyön tiiviyyttä siinä yhdistelmähallinnoinnin portaiden avulla.

Katso myös muut tietopaketit:

NELJÄSSEKTORI . FI
KAUPUNKIAKTIVISMI . FI

